

Hitz globalak gizenduz

Iñaki Antigüedad
AMAIURREKO
DIPUTATU OHIA

Gero eta gehiago hitz egiten dugu burujabetzaz eta independentziaz, aldeko garenok behintzat. Halere, nire ikuskeratik ez datoz bat hitzoi emandako garrantzia eta edukiak. Hitzetan jartzen dugu indar handiagoa, edukien garapen ordenatuan baino. Horrek kezkatu egiten nau. Aldaketa sakona eskatzen duten halako hitz globalak edukien ibilbide-mapa iradokitzaileaz gizendu gabe hitz hutsalak suertatu daitezke, jatorri politikoaz hitz on aldekoak garenon lasaigarri, baina haratago zabaltzeko zailtasunez. Gaurko agertokia da horren adibide, mugatuta gaude.

Independentzia, burujabe garelara egin dezakegun hautua da, beste hautu batzuk ere aukeran daudela. Hortaz, nire hiztegiaren burujabetza hitza nahiago, bestea baino. Burujabetzak, kontzeptuz, ez du aparteko azalpenik behar, oso ulergarria baita hitzaren esanahia. Independentziak, ostera, exigentzia handiagoa dauka, are gehiago Europako eredu nahasi eta konplexuan. Hortaz, gaur eta hemen, ulerterrazagoak diren hitz globalen aldekoa naiz ni, eta burujabetza lehenetsi. Gainera, denbora ematen digu horrek Euskal Estatuaren aldeko Estatua ezaugarritzen joateko, Estatua sortzeko prozesua ez baita sarri irudikatzen dugun beste sinple. Zergatik tematu hainbat sektoretan bereganatzen zaila izan daitekeen terminologia erabiltzen?

Politika ulertu eta egiteko modu berriak ari garela, hiztegia bera eguneratu beharrez ere ari beharko genuke. Kasurako, ez ditugu herritarrak burujabetza prozesura “erakarri” behar, prozesua bera zabaldu behar da jendartean, burujabetzaren beharra konpartituz. Baina horretarako, hitzetatik haratago, prozesua bideragarria ez ezik gizarte duinerako beharrezana ere izan badela zabaldu behar dugu: bertatik bertara erabaki. Eta horretan pedagogia falta handia sumatzen dut oraindik ere; sentitu legez esaten dut. Agian, abertzaletasuna bera, bere adiera klasikoan behintzat, oztopo bihurtu da gehiengo batek burujabetza sozialaren alde egiteko.

Bada esanguratsua gertatzen zaidana. Azken sasoiaren hurbileko prentsan hainbat gogoeta irakurri ditut prozesu subiranistaren gainean. Eta onartu egiten dut, freskotasan gehiago sentitu dut “politiko” ez diren testuetan “politiko” diren baten baino. Adierazgarria zait, idazkera pentsaeraren ondorioa delako. Burujabetza sozialaren aldeko formazio sozio-politiko global batek freskotasan hori “erakarri”, orain bai egozia aditza, egin beharko luke; eta freskotasan sortzaileek gehiago inplikatu beharko lukete politikaren politikan, ikuspegi berriak eta berriak sendotze aldera. Nire ustez, burujabetza sozialaren inguruan eman behar da eztabaidarik handiena etorkizun hurbilean. ■

Liburuak eta borrak

Oihana Etxebarrieta
KAZETARIA
@BetaurrekoMorea

Angela Davisi gaztelaniara itzuli dioten azken liburuaren bila joan naiz liburute-gira: *Abolizioaren demokrazia. Kartzelak, arrazakeria eta indarkeria*. Bi ale besterik ez ditu EAeko liburutegiaren sareak, eta oraingoz bietako bat bera ere ez eskuragarri. Apaletatik buelta bat ematera joan naiz eta haur literaturako sailan amaitu dut. Liburu artean barrezka zeuden ume batzuk isiltzera etorri da gizon bat. Buelta eman dut, harritu bainau gaztelaniaz haur txiki horiei hain modu bortitzean zuzendu izana. Eta hara non, segurtasun enpresa pribatu bateko gizon batekin egin dut topo, borra eta eskuburdinak soinean dituela.

“Zer egiten duzu zuk horrelako leku batean?” galdetuko nioke gustura asko (ligatzeko inolako intentziorik gabe noski).

Liburutegi batean horrelako irudi batekin topo egin dudan lehen aldia izanik, haluzinatuta kalera aterata naiz. Ezin izan dut paradoxa burutik kendu. Buru askeen sorleku eta bultzatzaile beharko lukeen espazioan, “segurtasuna, zuzentasuna eta isiltasuna” bultzatzen dituen sinboloa sartu dute. Kartzeletan bakarrik ez, gure egunerokotasunaren espazio intimoetara ino sartu zaigu segurtasun-kontrol gizartea. Abolizioaren demokraziaz urgentziaz hitz egiteko garaia da. ■